

EN TIDNING FRÅN LÄRARNAS RIKSFÖRBUND

Skolvärlden**Ett stort fall framåt,
Skolverket!**

Per Kornhall | Alla bloggar



Nationalekonomen och skoldebattören Jonas Vlachos.

Jonas Vlachos kritisk mot nya råden: Verkningslöst

PUBLICERAD 1 NOVEMBER 2018

Skolverket hoppas att de nya allmänna råden om betyg och betygssättning ska leda till att betygen ska bli rättvisande och likvärdiga.

Men Jonas Vlachos, professor i nationalekonomi, menar att det omöjligt kommer att leda till ökad likvärdighet i betygssättningen.

Skolverket släppte i dagarna nya [allmänna råd om betyg och betygssättning](#). Enligt myndigheten ska råden ge rekommendationer om lärares, rektorers och huvudmäns arbete för att betygen i skolan ska bli mer rättvisa och mer likvärdiga.

– Det här är ett steg i rätt riktning därför att vi trycker extra på lärarprofessionens ansvar och deras kunnande att kunna göra bedömningar och att sätta betyg. Det är väldigt viktigt för att vi ska kunna få så rättvisande och likvärdiga betyg som möjligt, så att inte betygssättningen ska bli en mekanisk avprickning, säger Hannes Theander, undervisningsråd på Skolverket, till Skolvärlden.

Jonas Vlachos, professor i nationalekonomi vid Stockholms universitet och skoldebattör, menar att det inte finns någonting i Skolverkets allmänna råd som skulle kunna leda fram till en ökad likvärdighet i betygssättningen.

– Det stora likvärdighetsproblemen är dels att det är väldigt svårt för lärare att veta hur bra deras elever förhåller sig i förhållande till några kunskapskrav, därför att kunskapskrav efter sin natur är väldigt svåra att förhålla sig till. Lärare vet vad som är ganska bra och ganska dåligt, men det är i förhållande till någon allmän bild av hur det kan se ut. Det går inte att sätta på pränt på ett sätt som gör att alla lärare kommer att förhålla sig lika till det. Det är omöjligt, säger han.

Det var den omöjligheten som låg bakom Frits Wigforss betygsutredning från 1942 som sedan resulterade i de nationella proven i Sverige, berättar Jonas Vlachos.

– Det gick inte att skapa likvärdighet med hjälp av betygskriterier eller kunskapskrav. Utan det krävs någon typ av bindande normering, och därför kommer det inte att bidra till ökad likvärdighet i betygssättningen.

Så när Skolverket gå ut och säger att deras förhoppning är att de nya allmänna råden ska leda till ökad likvärdighet...

– Så är det bara en from förhoppning som inte är baserat på någonting särskilt. Den andra delen som man har missat, förutom kunskapsaspekten, det är de strategiska elementen som har blivit väldigt starka i skolan. Det vill säga att det är bra för skolor att marknadsföra sig genom att sätta höga betyg och att skolsystemet är väldigt öppet för press från föräldrar och elever. Den delen kommer inte att påverkas av den här reformen.

– Men det kan vara bra ändå. Det är bättre att man betygssätter, och använder underlagen, på ett vettigt sätt. Snarare än att man gör det på ett, som jag upplever, destruktivt sätt.

Men hade Jonas Vlachos fått bestämma så hade han slopat kunskapskraven.

– Jag vill ta bort kunskapskraven helt och hållet. Jag vill ersätta kunskapskraven med någon typ av normering, som man hade på de relativa betygsens tid. Exakt hur den ska utformas är naturligtvis inte trivialt, men det är en jätteviktig fråga eftersom det är väldigt styrande för hela skolan. Är man intresserad av likvärdighet i betygssättningen så är inte kunskapskrav en framkomlig väg.

– Jag är själv universitetslärare, och jag förstår inte vad man menar i de befintliga kunskapskraven. Man kan skriva om kunskapskraven tusen gånger, men det kommer aldrig att leda fram till likvärdig betygssättning.

Ser du något positivt med de allmänna råden?

– Det jag har läst, och då är framförallt utifrån min roll som förälder och skolbetraktare, så tycker jag att allt det här enormt fyrkantiga formalistiska sättet att förhålla sig till kunskapskraven vid betygssättningen har varit väldigt problematiskt. Det enorma matrisarvandet där varenda liten uppgift som eleverna tar med sig hem är inbakade i en matris efter fyrkantiga icke-uppgiftsanpassade beskrivningar håller inte. Jag ser att det är enormt mycket arbete för lärarna, och jag kan inte heller se att det är till någon nytta för eleverna, säger Jonas Vlachos och tillägger:

– Det verkar som att de allmänna råden försöker, i väldigt hög grad, få bort de råd som helt går mot andra hållet i den typen av betygssättning och bedömning. Det är upp till lärare att bestämma vad som ska användas och hur det ska användas. De varnar för användandet av sådana formaliserade mallar i skolplattformar, det håller jag med om helt. Som råd för betygssättning tycker jag på det stora hela att det verkar väldigt bra. Så som råd till betygssättning är det bra, men för att öka likvärdigheten verkningslöst.

Text: Fredrik Wallin

fredrik.wallin@skolvarlden.se

Skolvärlden
Box 3265, 103 65 Stockholm
Tel: 08-50 55 62 00 | Fax: 08-50 55 62 90
redaktionen@skolvarlden.se | www.skolvarlden.se

Lärarnas Riksförbund
Box 3529, 103 69 Stockholm
Sveavägen 50, 08-613 27 00
lr@lr.se | www.lr.se

Skolvärlden

Vi använder cookies för att ge dig en bättre upplevelse. [Läs mer om cookies](#)

